

Role muže v rodině

Pavel Raus

Anotace

Pro mnoho mužů je těžké se pohybovat v různých rolích v životě. Je pro ně snazší přijmout buď podobu silného, suverénního, nepřístupného hrdiny. Nebo naopak vystupovat jako měkký, slabý, jemný a citlivý. Důležité je, aby se muž dokázal v rámci rodiny pohybovat v různých úlohách a aby v každé roli volil vhodné způsoby jednání. V této práci se zamyslíme nad rolmi muže. Při definici rolí se tato práce přidrží modifikovaného rozdělení formulovaného DeWittem.¹

Muž musí v určitém smyslu zůstat dítětem. Ve vztahu s Bohem je důležité, aby muž dokázal přijímat, nechal si pomoci, důvěřoval a nechal se vést. Pokud muž nedokáže být dítětem, nemůže skutečně dospět. A je důležité, aby si zachoval i do pozdního věku schopnost učit se, poznávat a objevovat nepoznané, vystavit se změnám, růst a začínat znovu a znovu nové věci. Je důležité, aby muž měl dost pokory, aby dokázal požádat o pomoc. Je dále důležité, aby muž byl schopen nezávislé existence jako muž. Aby poznával sám sebe a byl sám sebou. To se promítne ve všech dalších úlohách, které v rodině má. Muž se stává mužem, když převezme zodpovědnost za sebe.² Práce předkládá několik dalších charakteristik muže formulovaných různými autory. Muž je také v roli manžela a otce. Stará se a nese zodpovědnost nejen za sebe, ale také za svoji manželku a za své děti. Konečně má muž úkoly v rámci širší rodiny a komunity v rámci společnosti a církve. Práce nakonec povzbuzuje muže k důslednějšímu zaměření svých životů na to, co je skutečně důležité, s použitím tří omylů, kterým muži propadají, tak jak je formuloval Morley.³

Annotation

It is difficult for many men to live different roles in their lives. They more easily attain one specific way of behavior, either as strong, sovereign, unapproachable hero or as soft, weak, tender and sensitive. It is, though, important that men in their families are able to acquire multiple functions and select behavior apt for the specific situations. The presented work describes various roles of man in the family. Division of roles used here is a modified systematization of the roles of man developed by DeWitt.¹

¹ DeWitt, Dave, *The Mature Man*, Grasham: Vision House 1994

² DeWitt, Dave, *The Mature Man*, Grasham: Vision House 1994

³ Morley, Patrick M., *The seven seasons of a man's life*, Grand Rapids: Zondervan 1995

Man, in a certain sense, has to remain a child. In his relationship with God, man has to be able to receive, accept help, trust, and be led. Unless man is able to be a child, he cannot really mature. And he needs to sustain, until his adult age, abilities to learn new things, to know and discover the unexplored, to open himself to a change, to grow, and be willing to start anew again and again. Man needs to be humble enough to ask for help. Man needs further to perpetuate his independent entity. He has to continuously know himself and be himself. That then permeates any additional roles which he may be exercising in the realm of family. He becomes a man when he takes responsibility for himself.² The work overviews a discussion of characteristics of a man presented by several authors. Other roles of a man are husband and father. In those roles he accepts responsibility not only for himself but for others, wife and son or daughter, as well. Finally, man has an important function in his broader family and community whether it be society or Church. The article encourages men to focus their lives onto what really matters by using the three myths formulated by Morley.³

Úvod

Jednou z nejtěžších věcí v životě muže je pohybovat se v různých rolích. Některé z nich jsou zcela protichůdné a vyžadují zcela odlišné přístupy. Je očekáváno, že muž bude silný, bude aktivně usilovat o dobro svých blízkých, bude se o ně starat a chránit je. Jindy je ale důležité, aby uměl být zranitelný, něžný, jemný a citlivý. Pro mnoho mužů jsou tyto různé způsoby jednání matoucí. Mají tendenci přijmout jen jednu polohu. Jsou buď silní, suverénní a nepřístupní. Nebo jsou naopak pasivní, zženštilí, závislí a slabí. To, co je těžké, je dokázat se pohybovat na obou stranách spektra a navíc rozpoznat, kdy je správný čas pro to, být pevný a silný, a kdy je čas ukázat svoji něžnou a jemnou stránku.

V tomto příspěvku se zamyslíme nad rolemi, které muž hraje v rodině, kde má několik důležitých úloh. Je mužem, po svatbě se stává manželem, a pokud má děti, je otcem, ale tím jeho role zcela nekončí. Můžeme přidat roli dítěte, protože tím je v každém stupni své dospělosti ve vztahu k nebeskému Otci. A má také svoji roli v širší rodině. Dave deWitt⁴ předložil model vývoje muže od chlapce přes muže, manžela a otce až k tomu, co označuje jako patriarcha, tedy muž, který má svoji úlohu v širší rodině. Přestože budeme definovat jednotlivé úkoly muže odlišně, přidržíme se podobného rozdělení rolí muže, jaké je formulováno v této práci.

---

⁴ DeWitt, Dave, *The Mature Man*, Grasham: Vision House 1994

Přestože je naším tématem role muže v rodině, zastavíme se nejprve u určitých úkolů muže před tím, než založí rodinu. Jsou to role dítěte a muže, které ho provázejí celým zbytkem života a předurčují do velké míry jeho chování v rodinných vztazích.

1. Dítě

Víme, že jsme Božími dětmi. A muž, přestože je dospělý, zůstává dítětem ve vztahu s Bohem. Jsou proto okamžiky, kdy sám potřebuje oporu a pomoc od někoho většího, než je sám.

Prvním důležitým úkolem muže je být dítětem. Muž musí umět být dítětem. Ježíš řekl, „*Amen, pravím vám, kdo nepřijme Boží království jako dítě, jistě do něho nevejde.*“⁵ Jsou určité kvality dítěte, které jsou nezbytné, aby chom mohli být součástí Božího království.

Mezi typické rysy dítěte patří jeho bezbrannost, odkázanost na vnější pomoc. Dítě si nechá pomoci. Dítě je důvěřivé, všemu věří, což je důležitá kvalita proto, aby se nechalo vést. Patrně proto je to tak striktní požadavek pro příslušnost k Božímu království. Dítě umí přijímat. Dítě umí přijít a požádat o něco, co potřebuje. Být dítětem je cesta k dospělosti. Dospělým nemůžeme být, dokud nedokážeme být dítětem.

Dítětem je snadné být, když jsme malí. Tehdy je to nezbytnost. Je to ale těžší, když nám je třicet, čtyřicet nebo padesát. Vyžaduje to mnoho pokory. Ale je to také realita, protože jsme stále v určitých aspektech závislí na Bohu. A i dospělý muž si potřebuje zachovat schopnost se učit nové věci, poznávat a objevovat nepoznané, vystavit se změnám, růst a začínat znovu a znovu nové věci.

Mnohdy máme představu o muži, který je jako John Wayne, pevný, hrdý, nepokořený, silný, tvrdý, nezávislý, neústupný a vždy neporazitelný. Nikdy neukáže svou slabost. Pravý muž musí být ale také natolik silný, že se nebojí ukázat svoji slabost. Na druhých mu záleží tolik, že dokáže požádat o pomoc. Rozpozná, kdy být silný a pevný, a kdy je čas se pokořit a čestně ukázat svoji slabost.

Transakční analýza⁶ také hovoří o kombinaci několika částí naší osobnosti: dítě, dospělý a rodič. Zdravé jednání, podle Harrise, nespočívá ve schopnosti být jenom jednou, vyšší a zralejší z nich, ale naopak v jejich vzájemné vyváženosti. Zdraví osobnosti spočívá ve schopnosti přepínat každou z těchto částí tak, aby byly přiměřené různým situacím v životě. V jistém smyslu je něco podobného již v Bibli, když žádá, aby dospělí muži – učedníci – dokázali být za určitých okolností dětmi. Stejně tak tedy dospělý muž nesmí ztratit určité aspekty dětství, které ve vztahu s Bohem jsou nepostradatelné.

⁵ Mk 10,15 ⁶ Harris, Thomas A., Já jsem OK, ty jsi OK, Praha: Pragma 1997

Muži, kteří zapoměli nebo nikdy nebyli dětmi, mohou zápasit v několika oblastech:

- budou se pokoušet všechno vyprodukovat sami ze sebe
- ponosou neúměrná břemena, pod nimiž klesají, ale nenechají si pomoci
- nedokáží se nechat vést – nikdo nemůže mluvit do jejich života – jsou samorosty, naprostí individualisté, usilují o nezávislost za každou cenu
- nikdy neukáží svoji slabost – nedokáží se omluvit, nepřiznají chybu
- nikdy nikoho nepustí blíže k sobě
- mají neustále problém s autoritami, těžko snášejí, když je někdo nad nimi

Být dítětem pro muže znamená:

- důvěřovat Bohu a nebát se, protože se opírá o silnějšího ochránce
- modlit se a předkládat své starosti a břemena Bohu (Fp 4,6–7)
- pravidelně hledat pomoc, oporu a sílu u Boha ve ztišení
- mít odvahu vstupovat do nových situací
- nežít z deficitu, ale dávat z plnosti toho, co získal od Boha

Jakkoli můžeme být pokročilí věkem, stále potřebujeme svého otce, nebeského Otce. A ve vztahu s Ním jsme stále jeho děti závislé na Ném ve všem důležitém.

2. Muž

Stále ještě nemluvíme o muži v rodině. Muž se ve skutečnosti v této fázi odděluje od své původní rodiny. Ale to, jak muž zvládá tyto dvě předchozí fáze, tedy možnost být dítětem ve své původní rodině a poté opustit tuto rodinu, výrazně v budoucnu ovlivní jeho chování v jeho vlastní rodině. Apoštol Pavel o tom hovoří, když říká: „*Dokud jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smýšlel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě; když jsem se stal mužem, překonal jsem to, co je dětinské.*“⁷ Pavel chce říci, že přichází čas, kdy musíme dozrát. Je důležité, aby muž byl schopen nezávislé existence jako muž. Aby poznával sám sebe a byl sám sebou. To se promítne ve všech dalších úlohách, které v rodině má.

Stejně muž nemůže být celý život jen dítětem. Očekává se od něho více. Musí dospět a vzít zodpovědnost za sebe. Smith⁸ charakterizuje rozdíl mezi chlapcem a mužem tím, že chlapec je ten, kdo bere, zatímco muž je tím, kdo dává. Rozdílem dospělosti oproti nedospělosti je, že člověk jenom nepohlcuje a neabsorbuje, ale sám produkuje a nabízí druhým. Dokáže dávat a starat se o druhé.

⁷ 1K 13,11

⁸ Smith, Don, Master Craftsman, Muskegon: Bridge to Life 2003, 9

Muž se nejprve musí naučit dávat sám sobě jako zralý nezávislý jedinec, pak dává své ženě jako manžel a svým dětem jako otec a nakonec dává sám sebe širší rodině. Přijímání dítěte je důležité a má stále své místo v životě dospělého muže. Ale pro zralost už nestačí stále jen přijímat, je potřebné se sám starat a vydávat.

Mnozí muži:

- se nestarají sami o sebe
- nerozumějí sami sobě
- nevědí, kam směřují
- utíkají před sebou a před zodpovědností
- hledají snadné úniky
- nechtějí dospět, raději žijí ve světě iluzí
- nechávají druhé, aby se o ně starali
- nejsou ochotni se změnit, i když je změna nezbytná

Otázka charakteristik muže a mužství je dnes hodně kontroverzní a zpolitizovaná. Je skutečností, že být mužem se silnými mužskými vlastnostmi není dnes příliš snadné. Muži mají tendenci neukazovat, co patří jejich přirozenosti, nebo si v tom nebytí jistí. Mnoho mužů prožívá zmatek v tom, co znamená být mužem. Co tedy muže charakterizuje?

Charakteristiky muže:

- **má cíl a poslání** – ví, kam jde a co má na tomto světě hodnotu
- **charakter** – přesvědčení, spolehlivost, věrnost, stálost

Lewis⁹ charakterizuje mužství jako odmítnutí pasivity a přijetí zodpovědnosti. Muž je ochoten vést a usiluje o „vyšší odměnu“. K jeho charakteristikám patří přesně formulované ideály.¹⁰ Mezi tyto ideály patří deset kvalit, kterými jsou: loajalita, sloužící vůdce, laskavost, pokora, čistota, čestnost, schopnost se ukázat, schopnost v něčem excelovat, poctivost a vytrvalost.¹¹ Lewis se dále zabývá rituály, ceremoniemi, které souvisejí s formováním muže jako rytíře v klíčových okamžicích jeho vývoje. Mezi tyto mezníky patří přechod do dospívání, maturita, promoce a svatba. Každá taková změna má být potvrzena komunitou, rodinou a církví. Zdá se, že Lewis dobře vystihl nadčasovou vizi pro muže, která se dnes často vytrácí, a důsledkem je zmatek v otázkách mužství a v identitě mužů.

⁹ Lewis, Robert, Raising a modern-day knight, Wheaton: Tyndale House 1997, 51–56

¹⁰ Lewis, Robert, Raising a modern-day knight, Wheaton: Tyndale House 1997, 15

¹¹ Lewis, Robert, Raising a modern-day knight, Wheaton: Tyndale House 1997, 69–70

McDonald¹² považuje pro muže za nezbytné zvládnout několik oblastí, se kterými mnozí muži zápasí a ve kterých potřebují nalézt řešení pro svůj konkrétní život. Tyto oblasti jsou intimita, sexualita, nalézt otce, vypořádat se s pocity, dokázat utvářet blízká přátelství, vyrovnat se s prohranými životě, naučit se, co očekává jeho žena, zvládnout sám sebe a naučit se číst signály počínajících problémů a rozřešit svoji minulost, přítomnost a budoucnost. Muž si také potřebuje uvědomit důležitost svého charakteru, nalézt místo práce a vědomě přemýšlet o odkazu, který zachovává dalším. McDonald zde vytyčuje směr pro muže. S velkým porozuměním pro otázky, se kterými muži žijí, poskytuje mužům mapu jejich vnitřního světa a pomáhá jim nalézt spojení s vnějším skutečným světem. Přestože začíná u osobních soukromých myšlenek, pomáhá mužům nalézt místo uprostřed reálného života a skutečných vztahů.

DeWitt¹³ hovoří o tom, že aby proběhla změna chlapce v muže, musí muž opustit rodiče, být schopný aktivně ovládat sám sebe tím, že se naučí pracovat a také odpočívat, musí svůj život podřídit hodnotnému poslání, kterému zasvětil svůj život, a musí se jako kněz setkat a žít s Bohem. Takový muž namísto chaosu vytváří životodárný řád, který posléze může přerůst ve zralost. DeWitt, podobně jako Lewis, začlenil do charakteristik muže spirituální stránku, kterou je transcendentní schopnost přesáhnout sebe a řídit svůj život určitým směrem, žít pro něco, co ho přesahuje.

Každý z těchto tří autorů pojal obsah toho, co znamená být mužem, z jiného úhlu pohledu. Zdá se, že se jejich závěry ale dobře podporují a poskytují plastičtější obraz role muže. Muž se odlišuje od chlapce tím, že se rozhodl stát na svém místě a neunikat před sebou a postavil se výzvám ve svém životě. Naučil se žít v souladu s vnitřními silami, které k němu patří, a zvládá je tak, že slouží nejlepším zájmům jeho samého, ale i druhých kolem něho.

Ať už rozumíme charakteristikám muže jakýmkoli způsobem, to, že dozrál do této fáze vnitřního vývoje, rozhodne o tom, jak budou vypadat jeho následující role v rodině.

3. Manžel

Další rolí muže je jeho úloha v manželství. Muž přebírá zodpovědnost nejen za sebe, ale také za další. Muž už není sám. Má závazek vůči své ženě a vůči Bohu.

První verš v Bibli, který hovoří o manželství,¹⁴ ukazuje, že poté, co chlapec opustil rodiče a tím dospěl v muže, má přilnout ke své manželce.

---

¹² McDonald, Gordon, *When Men Think Private Thoughts*, Nashville: Thomas Nelson Publishers 1997

¹³ DeWitt, Dave, *The Mature Man*, Grasham: Vision House 1994, 23–105 ¹⁴ Gen 2,24

Přilnutí znamená vytvořit velmi hluboký, blízký vztah. Manželství není jen společensko-ekonomická instituce ani to není jenom inkubátor pro růst dětí. Manželství je vztah. Je to jedinečný, unikátní vztah, který je nejen těsný, ale i blízký. Někteří muži ho zakoušejí jen jako těsný, svazující vztah, který je škrtí a z něhož hledají únik. Pro mnohé muže je překvapením, že se musí v manželství učit blízkosti. Zvláště pokud to nezakusili doma ve vlastní rodině, je to zcela nová oblast, ve které se musí učit pohybovat a rozumět jeho zákonitostem. Pro mnoho mužů to není samozřejmost. Ale pro muže, který před Bohem přijal zodpovědnost sám za sebe a naučil se starat sám o sebe, je přirozeným dalším krokem naučit se starat o někoho dalšího.

Mnozí muži zápasí s vlastní tendencí vyhybat se zodpovědnosti. Je pro ně snazší nechat věci na manželce, aby se ona postarala o děti, vyřizovala věci na úřadech, platila poukázky a spravovala kapající vodovodní kohoutek. Ve skutečnosti se u takového muže projevuje, že je stále chlapcem a vyhýbá se svým zodpovědnostem. Kromě toho, že to je velké břemeno pro jeho ženu, je to důležitá oblast, ve které potřebuje růst a nenechávat pohodlně svoji ženu, aby se o něho starala. Žena, jejíž manžel s ní má blízký vztah, a přitom se nevyhýbá své zodpovědnosti, bude prožívat vztah s ním jako velkou úlevu, i když tím ještě není dovršeno vše, co má muž dělat.

Muž nemá usilovat o nadřazenost. Není jeho věcí, aby se pokoušel k něčemu takovému svoji ženu přimět. Je zajímavé, že v biblickém oddílu, který popisuje model partnerského vztahu manželů, v Ef 5,21–33, se vůbec nehovoří o nadřazenosti, ale o podřízenosti. Té je možné dosáhnout jedině na základě dobrovolného svobodného rozhodnutí. Pokud muži zneužili svého postavení, které jim Bible dává, „zklamali důvěru své ženy a selhali v samotném jádru svého mužství.“¹⁵ To, o čem se však hovoří v textu Efezským, je to, že muž má svoji ženu milovat, má se za ni obětovat, má ji rozvíjet, má se o ni starat, pečovat o ni a má ji chránit.

Muž má chránit svoji manželku:

- před kritikou druhých – příbuzných, známých a dalších osob
- před její vlastní tendencí k podceňování sebe a nedostatečnému vědomí hodnoty
- před přetížeností, únavou, ztrátou motivace a frustrací
- před její opuštěností – muž má otevřít sebe a dovolit ženě se přiblížit a okoušet blízkost
- před ní samou – jejím perfekcionismem, přílišnou zodpovědností
- duchovně – modlit se za ni a zápasit za ni

---

¹⁵ Weber, Stu, Tender warrior, Sisters: Multnomah 1993, 92

Muž má důležitý úkol ve vztahu ke své ženě, který je přirovnán k úkolu Ježíše ve vztahu k církvi. Takový úkol je nemožný pro muže, který je:

- tvrdohlavý
- neústupný
- sobecký, soustředěný jen na sebe
- pohlcený sám sebou
- usiluje o nezávislost za každou cenu
- nemá zájem o svoji ženu
- je tvrdý, nemilosrdný, necitlivý, bez porozumění
- vyhýbá se své zodpovědnosti
- utíká před sebou

Muž má ve své úloze manžela vytvořit blízký vztah s manželkou, má převzít svoji zodpovědnost, má se starat, rozvíjet a chránit svoji ženu.

4. Otec

Důležitým úkolem muže, který má děti, je otcovství. Pokud muž přivede na svět dítě, nemůže se tomuto úkolu vyhnout ani fyzicky, ani emocionálně. Muži by si měli být vědomi toho, jak důležitá je role otce v životě jejich dětí. Otec má ohromnou moc.

Bible dává mužům některé důležité instrukce. Kol 3,21: otec nemá provokovat děti, má dbát na to, aby si nezoufaly, tedy má je neponižovat, neurážet je, nedeptat je. Ef 6,4: otec nemá dráždit děti, vyvolávat jejich odpor a hněv (tím, že zvládně svůj hněv a má s nimi trpělivost), má se dětem věnovat, vychovávat je a vést je. Dt 6,6–7: otec má duchovně děti vést, vysvětlovat jim a vyprávět jim, má být modelem a příkladem v situacích každodenního života.

Muž ve své roli otce má tři důležité úkoly:¹⁶ vztah, vedení a vzor. Otec vytváří jeden z nejdůležitějších vztahů v životě svého syna nebo dcery. Je důležité, aby tento vztah byl blízký, svobodný a zdravý. Je důležité, aby otec pustil své děti k sobě, aby jim ukázal, kým je, a aby děti mohly mít tolik důvěry, že mohou položit jakoukoli otázku. Právě v rámci takového vztahu se v dětství utváří a dozrává osobnost každého jedince.

V tomto vztahu je ale otec také autoritou. Jedna z prvních zkušeností s autoritou otce předurčí postoj k autoritám v dalším životě. Je proto cenné, když je otec jako autorita přístupný, citlivý a má porozumění. Také ale je důležité, že otec poskytne vedení, ví, co jeho dítě prožívá a s čím zápasí, a pomůže mu nalézt jeho vlastní cestu. Jsou věci, které je třeba vysvětlit, jinak budou jeho děti žít ve zmatku, s pocitem, že svět je nebezpečné místo, kterému nerozumějí.

¹⁶ Raus, Pavel, Role otce v rodině, Sborník přednášek konference Zdravé rodičovství: otcovství, Brno: CENAP 2004, 55–56

Otec je také vzorem, příkladem. Svým příkladem ukazuje, jak dělat různé věci. Modeluje životní dovednosti. Otec vyučuje a pomáhá dětem naučit se tomu, co on sám poznal. Pomáhá dětem samotným, aby si osvojily pod jeho ochranou a s jeho trpělivou podporou různé nezbytné dovednosti. Otec je příkladem, který děti mohou následovat.

Být svědkem formování vlastních dětí a doprovázet je na jejich vlastní cestě k dospělosti je velikým dobrodružstvím. Je to patrně jeden z nejdůležitějších úkolů, který má muž splnit, a jedna z nejdůležitějších rolí, do kterých má dorůst. Není to však ještě role poslední. Další rolí je podíl muže na podpoře a formování členů jeho širší, mnohagenerační rodiny.

5. Muž v širší rodině

Muž má také v pozdějším věku důležitý úkol v širší rodině – se sourozenci, jejich dětmi, bratřenci, sestřenicemi, s partnery svých dětí a s vnoučaty, s rodinnými přáteli. V této roli muž také poskytuje své zkušenosti a moudrost v rámci komunity ve společnosti a v církvi, kam patří.

Robert Hicks¹⁷ popisuje vývoj muže s pomocí šesti hebrejských výrazů. O této fázi v životě muže hovoří jako o moudrém muži (hebrejsky *zákén*). Je to muž, který je pokročilého věku, ale neodešel na odpočinek, a naopak aktivně se angažuje v životech lidí kolem sebe – slouží jim, stará se o ně, je příkladem a konstruktivně přispívá komunitě, ve které žije.

Dnešní skutečností často je, že muži v pozdním věku jsou unavení, vyčerpaní, zklamaní a prázdní. Člověk v tomto věku má ale trochu jiný pohled na život, který je důležitý pro mladší generaci. Je zdravé, když mladí lidé, kteří vstupují do dospělosti, jsou konfrontováni s tím, jak život a vnímání toho, co je důležité, vypadá v závěru dospělosti. Lidé v pokročilém věku mají jiné vědomí hodnot a rozumějí dobře tomu, že mnohé z toho, za čím se dnes ženeme, ve skutečnosti za to nestojí. Žalmista hovoří o muži, který i v pokročilém věku, v šedinách, zůstal spravedlivý, je pevný ve svém vztahu s Bohem, zůstal svěží a nese ovoce.¹⁸ Je to čas, kdy je dobré nabídnout svou zralost a moudrost druhým v širší rodině.

Muž v tomto období vytváří zázemí, nabízí svůj zájem a podporu a může kompenzovat u dětí některé nedostatky na straně jejich rodičů. Raus¹⁹ ve svém výzkumu o roli otce zaznamenal případy několika lidí, kteří vyrůstali v rodině, kde jejich otec selhával. Zajímavé bylo, že muž, který na ně ale měl veliký vliv, byl jejich dědeček. Na něho vzpomínali s úctou a byl pro ně vzorem muže prostě proto, že se angažoval v jejich životě a měl o ně zájem. Starší muž

---

¹⁷ Hicks, Robert, *The masculine journey*, Colorado Springs: Navpress 1993

¹⁸ Ž 92,13–15

¹⁹ Raus, Pavel, *Role otce: výzkumná zpráva*, Bratislava: SEN 1999, 18

může být nesmírně významný jako podpora a povzbuzení pro mladší muže, kteří procházejí mnoha zápasy a nesou mnohá břemena. Někdy stačí, aby jim řekl, že je to normální, protože tam byl také, a aby je povzbudil tím, že jim řekne, že se to dá zvládnout.

Omyly mužů o tom, co se od nich očekává

Mnoho „dobrých“ mužů se domnívá, že splnili svoji povinnost vůči rodině, když ji zabezpečí materiálně. Patrick Morley²⁰ uvádí tři mýty, omyly, kterých se muži dopouštějí, které jsou ale v rozporu se skutečností.

První omyl je, že „měřítkem úspěšnosti v životě je to, že něčeho dosáhnou v zaměstnání.“ Mnoho „dobrých“ mužů žije pro práci. Jsou zodpovědní a vytrvale pracují. To je jistě cenné. Mohou ale zapomenout na to, co Morley nazývá pravda číslo 1, že *„úspěch znamená více – je to zvládnutí vyváženosti mezi prací, manželstvím, otcovstvím, zabezpečením rodiny a následováním Krista“*. Je skutečností, že mnoho zaměstnání a firem nakonec bude fungovat bez nás mužů, ale to, co nebude nikdy fungovat bez nás, je naše rodina. Je to naše rodina, kde jsme nepostradatelní, ne naše zaměstnání. A dále Weber²¹ mužům připomíná, že *„pokud máte rodinu, ta je vašim prvním zaměstnáním“*.

Druhým omylem je, že „všechno tohle dělám jen pro svoji rodinu.“ To je častá omluva, když muž čelí konfliktům mezi požadavky zaměstnavatele a rodinou. Pravda číslo 2 je, že *„naše rodiny nezajímá náš vlastní úspěch v zaměstnání, naše postavení a peníze – chtějí nás.“* Role muže v rodině je v tom, že má zabezpečit své blízké, ale není to jen to. Je třeba, aby nejen zabezpečil, že je dost prostředků na kontě v bance, ale aby pečoval o to, aby byl dost vysoký kredit na emocionálních účtech členů jeho rodiny, manželky a dětí. K tomu dojde jen tak, že s nimi bude trávit čas, bude s nimi hovořit, bude s nimi mít trpělivost, bude o ně mít upřímný zájem, bude jim dávat sebe. Weber²² napsal, že *„domnívat se, že zabezpečení je omezeno jen na poskytnutí jídla, oblečení a úkrytu, je stejné jako zaměnit sex za lásku.“*

Omyl třetí je, že „peníze vyřeší všechny mé problémy.“ Na to Morley odpovídá pravdou číslo 3: *„Za určitou mezí peníze přinášejí více problémů, než jich vyřeší.“* Je důležité rozumět smyslu peněz, kterým není, aby nám zaručovaly bezpečí, ale abychom jimi budovali Boží království.

²⁰ Morley, Patrick M., *The seven seasons of a man's life*, Grand Rapids: Zondervan 1995, 55–95

²¹ Weber, Stu, *Tender warrior, Sisters: Multnomah* 1993, 25

²² Weber, Stu, *Tender warrior, Sisters: Multnomah* 1993, 24

Domnívám se, že není nic horšího a definitivnějšího a pro děti a manželku nic beznadějnějšího než muž, který to ve své rodině vnitřně vzdal. Muž, který rezignoval na to, aby zápasil před Bohem za to, aby byl „mužem podle srdce Božího“ pro své nejbližší, vyvolává zoufalství, bezmoc a hněv v těch, o které se má starat. Weber²³ napsal, že ve své péči o rodinu „sklouzáváme k věcem, které jsou vidět, a přitom je to právě neviditelný svět, svět ducha, svět vztahů, o který bychom měli pečovat.“ Pokud, muži, nevíte, jestli se vám daří investovat do toho správného světa, zeptejte se manželky a pozorujte své děti. Pokud jsou spokojení, vyrovnaní a mají naději, i když to neznamená, že nemají zápasy, nejsou unavení a občas bezradní, ale nakonec žijí s nadějí, pravděpodobně investujete na správných místech. Pokud jsou zoufalí, nemohou se pohnout z místa, život je drtí, pak možná bude potřebné zvážit, zda není dobré něco změnit.

Weber²⁴ říká: „Ten, kdo se skutečně stará o svoji rodinu, sedí večer u postele své dcery, když už světla zhasla, a říká si: Jak bych si přál, abys byla ženou, kterou tě Bůh chce mít. Muž, který skutečně pečuje, sedí u ohniště v létě se svým synem a naslouchá jeho snům a myšlenkám a řekne mu: To jsou dobré myšlenky. Jsem s tebou, můj synu! Ten, kdo skutečně má rád svoji rodinu, si ráno sedne se svou ženou u šálku kávy a uvažují spolu o tom, co každý z nich prožívá, kam teď jdou a co potřebují jejich děti.“ Taková je role muže v rodině. ▣

Literatura

DeWitt, Dave, *The Mature Man*, Grasham: Vision House 1994

Harris, Thomas A., *Já jsem OK, ty jsi OK*, Praha: Pragma 1997

Hicks, Robert, *The masculine journey*, Colorado Springs: Navpress 1993

Lewis, Robert, *Raising a modern-day knight*, Wheaton: Tyndale House 1997

McDonald, Gordon, *When Men Think Private Thoughts*, Nashville: Thomas Nelson Publishers 1997

---

²³ Weber, Stu, *Tender warrior*, Sisters: Multnomah 1993, 24

²⁴ Weber, Stu, *Tender warrior*, Sisters: Multnomah 1993

Morley, Patrick M., The seven seasons of a man's life, Grand Rapids: Zondervan 1995

Raus, Pavel, Role otce: výzkumná zpráva, Bratislava: SEN 1999

Raus, Pavel, Role otce v rodině, Sborník přednášek konference Zdravé rodičovství: otcovství, Brno: CENAP 2004

Smith, Don, Master Craftsman, Muskegon: Bridge to Life 2003 Weber, Stu, Tender warrior, Sisters: Multnomah 1993